

[Miljøministeren]

Det foreslås endvidere at give kommuner og amtskommuner en mulighed for at anvende miljøankenævnet som opmand i tilfælde, hvor der er uenighed mellem myndighederne om omfanget af og karakteren af de afværgeforanstaltninger, som miljøstyrelsen har godkendt. Hvis den berørte kommunalbestyrelse eller det berørte amtsråd ønsker det, skal miljøstyrelsen således efter forslaget forelægge sin godkendelse af afværgeprojektet for miljøankenævnet. Miljøankenævnet foreslås sammensat af sagkyndige, der beskikkes af miljøministeren efter indstilling fra de kommunale organisationer og miljøstyrelsen.

For at opnå en forenklet procedure for gennemførelse af afværgeforanstaltninger foreslås det, at en række tilladelser m.v. efter miljøministeriets lovgivning ikke kræves i forbindelse med etablering af afværgeforanstaltninger.

I hovedstadsområdet foreslås det, at amtsrådene i lighed med resten af landet står for undersøgelses- og projekteringsopgaver efter lovforslaget, da dette findes hensigtsmæssigt på grund af opgavernes særlige karakter. I Københavns og Frederiksberg kommuner varetager kommunalbestyrelsen efter forslaget tillige de opgaver, der i den øvrige del af landet er henlagt til amtskommunerne.

Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen har været inddraget i udarbejdelsen af dette lovforslag. Foreningerne har under forhandlingerne med miljøministeriet gjort gældende, at løsning af denne opgave har en sådan karakter, at det bør være staten, der finansierer udgifterne herved. Regeringen har givet udtryk for, at staten, amterne og kommunerne i fællesskab bør løse opgaven samt være fælles om dækning af udgifterne i forbindelse hermed.

På dette grundlag har foreningerne været indforstået med den fordelingsnøgle, der er angivet i lovforslagets bemærkninger, samt i principperne for fordelingen af opgaverne mellem staten, amterne og kommunerne.

Der er på det kommunale lov- og cirkulæreprøgram af miljøministeriet anvist besparelser for de kommunale merudgifter, der er knyttet til ordningen.

Ikrafttrædelsestidspunktet foreslås til den 1. juli 1983, da jeg mener, det er betydningsfuldt, at grundlaget for oprydningsindsatsen foreligger snarest muligt.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget med bemærkninger, tillader jeg mig at anbefale det til folketingets hurtige og velvillige behandling.

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foighel):

Hermed har jeg den ære for det høje ting at fremsætte:

Forslag til lov om en realrenteafgift af visse pensionskapitaler m.v.

(Lovforslag nr. L 183).

Forslaget går ud på, at der fra og med 1984 gennemføres en realrenteafgift af visse pensionskapitaler m.v.

Forslaget er udarbejdet på grundlag af aftalen af 13. december 1982 mellem regeringen og socialdemokratiet om en sådan afgift. I overensstemmelse med denne aftale er lovforslaget udformet i et nært samarbejde med sagkyndige fra forsikringsselskaber, pensionskasser og pengeinstitutter. Deres omfattende kendskab til forvaltningen af pensionsformuerne og deres konstruktive bidrag til udformningen af afgiften har ført til, at der i februar og marts 1983 er foretaget visse præciseringer og metodeændringer i forhold til den oprindelige aftale. Jeg vil gerne benytte lejligheden til at takke de sagkyndige for den bistand, de har ydet.

Baggrunden for forslaget er den alvorlige økonomiske situation, som blandt andet har givet sig udslag i et renteniveau, der er unormalt højt ikke alene i forhold til den nominelle forrentning, vi tidligere har været vant til, men også i forhold til de årlige stigninger i pris- og lønniveau. Hvis denne udvikling fortsætter, vil pensionsopparerne på længere sigt kunne opnå pensioner, der ligger væsentligt over, hvad de med rimelighed kunne forvente. Derfor er den foreslåede realrenteafgift indrettet således, at den formindsker denne ekstraordinært høje realrente. Hvis realrenten derimod falder, bliver afgiften lavere. Falder realrenten så meget, at den bliver lavere end prisstigningen med tillæg af 3½ procentpoints, skal der ikke svares afgift. Realrenteafgiften hindrer således ikke, at pensionisterne kan opnå en rimelig forrentning af deres pensionsmidler og dermed en rimelig pension. Skattereglerne indeholder fortsat en tilskyndelse til at foretage pensionsopsparing. Forslaget bidrager til at ska-

[Ministeren for skatter og afgifter]

be en tiltrængt ro og tryghed om pensionsopsparingen.

Det må i denne forbindelse fremhæves, at afgiften som omtalt nedenfor i princippet kun skal påhvile den del af afkastet, der kan henføres til opsparing foretaget efter udgangen af 1982, således at der altså tages et særligt hensyn til opsparing, der er foretaget tidligere. Endvidere tages der et særligt hensyn til de tidligere indgåede aftaler om livrenter uden ret til bonus, idet den del af forsikringsselskabernes afkast, der kan henføres til disse livrentekontrakter, fritages for afgift.

Realrenteafgiften skal omfatte livsforsikringsselskaber, pensionskasser og pensionsfonde samt ATP, Lønmodtagernes Dyrtdsfond og Den sociale Pensionsfond. Endvidere skal afgiften påhvile indehavere af visse skattebegünstigede opsparingskonti i pengeinstitutter. Det drejer sig om pensionsopsparingskonti, selvpensioneringskonti og indekskonti. Det er således den samme kreds af livsforsikringsselskaber, pensionskasser og kontohavere i pengeinstitutter, som er omfattet af loven om den midlertidige formueafgift af visse pensionskapitaler m.v.

Afgiften omfatter i første række afkast af obligationer, pantebreve og andre fordringer.

Undtaget fra afgiften er afkast af aktier og fast ejendom. Også afkast af indeksobligationer udstedt af realkreditinstitutter og Kreditforeningen af Kommuner i Danmark er fritaget for afgiften. Herved tilskyndes pensionskasser og livsforsikringsselskaber m.v. til at foretage aktiv investering i erhvervslivet og boligsektoren.

Det afgiftspligtige afkast omfatter de renter af obligationer m.v., der er påløbet i afgiftsåret. Endvidere omfattes kursgevinster af afgiften. Så længe værdipapiret ikke sælges eller indfries, omfatter afgiftspligten dog kun den årlige kursstigning, der er en følge af, at restløbetiden for værdipapiret bliver kortere, den såkaldte matematiske kursstigning. Denne opskrivning af kurserne sker så vidt muligt på grundlag af anskaffelssummerne. Når værdipapiret realiseres eller indfries, indgår forskellen mellem den således opskrevne kursværdi og salgs- eller indfrielsessummen som kursgevinst eller -tab i afgiftsgrundlaget. Kursgevinst ved salg indgår ikke straks i afgiftsgrundlaget, men overføres til en særlig saldo, hvoraf de 30 pct. hvert år medregnes til afgiftsgrundlaget.

Også afkast af certifikater i investeringsforeninger, der hvert år udlodder deres formueafkast, indgår i afgiftsgrundlaget. Det gælder dog ikke, hvis den udloddende investeringsforening eller afdeling af denne udelukkende har placeret sine midler i værdipapirer, hvis afkast er fritaget for afgift. Derimod skal der ikke betales afgift af afkast fra certifikater i de akkumulerende investeringsforeninger.

Renteudgifter kan fradrages ved opgørelsen af afkastet. Omkostninger ved formueadministration og lignende kan fradrages, derved at der ved fastsættelsen af afgiftssatsen gives et skematisk fradrag.

Afgiften beregnes med en procent, der fastsættes for ét år ad gangen på grundlag af den gennemsnitlige afkastprocent af obligationsbeholdningerne i de største afgiftspligtige institutioner. Som nævnt pålægges der kun afgift i de år, hvor den gennemsnitlige afkastprocent overstiger prisstigningerne med mere end $3\frac{1}{2}$ procentpoints. Afgiftssatsen beregnes da som forholdet mellem den overskydende afkastprocent og den fulde gennemsnitlige afkastprocent. Den således opgjorte procent reduceres dog med et skematisk beregnet omkostningsfradrag, idet procenten ganges med 0,99.

Ved at fastsætte afgiftssatsen på denne måde for ét år ad gangen kan afgiften afpasses efter udviklingen i realrenten, uden at det bliver nødvendigt at anvende meget høje marginale afgiftssatser. Den institution eller opsparer, der har placeret sine midler bedre end gennemsnittet, får herved mulighed for at opnå en realforrentning efter afgift på mere end $3\frac{1}{2}$ pct.

Hvis prisstigningerne overstiger den gennemsnitlige afkastprocent, kan der ske fremførsel af en negativ afgift i fem år.

Afgiften skal efter forslaget beregnes af årets løbende afkast. Derfor skal afgiftssatsen være beregnet inden afgiftsårets begyndelse, og derfor skal den gennemsnitlige afkastprocent og prisudviklingen i perioder forud for afgiftsåret lægges til grund ved beregningen af afgiftssatsen.

Som nævnt skal den del af afgiftsgrundlaget i de enkelte institutioner og opsparingsordninger, der kan henføres til opsparing foretaget før den 1. januar 1983, i princippet friholdes for afgiften.

[Ministeren for skatter og afgifter]

Den friholdte andel bestemmes individuelt for hver institution og opsparingsordning, således at den afgiftsfri andel mindskes i takt med formuetilvæksten efter 1. januar 1983. Endvidere formindskes den afgiftsfri andel, efterhånden som beløb, der er opsparet ved udgangen af 1982, udbetales. Der er således tilstræbt en afbalanceret afgiftsbelastning af de enkelte institutioner og opsparingsordninger, idet det især er afkastet af de formuer, der er i kraftig vækst som følge af nye indskud og høj forrentning, der inddrages under realrenteafgiften.

Indtil foråret 1982 kunne livsforsikrings-selskaberne tegne livrentekontrakter uden bonus med en høj grundlagsrente. Ved indgåelse af disse kontrakter har selskaberne forpligtet sig til at udbetale en årlig ydelse på et fast nominelt beløb. For at undgå, at sådanne kontrakter berøres, og at livsforsikringsselskaberne efter indførelse af afgiften tvinges til enten at nedskrive deres forpligtelser vedrørende livrenter uden bonus eller at overføre midler fra bonusberettigede forsikringstagere for at opfylde deres forpligtelser, indrømmes et særligt fradrag for disse forsikringsordninger. Fradraget er udformet således, at den del af afkastet, der kræves for at opfylde livrenteforpligtelserne, skulle blive friholdt.

Efter forslaget friholdes endvidere forsikrings- og pensionsaftaler, som visse kommuner har indgået for at afdække deres pensionsforpligtelser over for kommunens tjenestemænd.

For forsikringer og pensionsordninger i forsikringsselskaber og pensionskasser m.v. påhviler afgiftspligten den pågældende institution. For opsparingsordninger i pengeinstitutter påhviler afgiftspligten derimod den enkelte kontohaver. Det er dog pengeinstitutterne, der opgør afgiftsgrundlaget og indeholder afgiften.

Afgiften betales første gang i 1984 og beregnes af afkastet i dette kalenderår. På tilsvarende måde betales afgiften i de følgende år af afkastet i de pågældende år.

Afgiften for afgiftsåret indbetales med et a conto beløb den 15. juli i dette år på grundlag af en opgørelse over det forventede afkast. Den 15. juli i det følgende år indsendes en endelig opgørelse tillige med et eventuelt resterende afgiftsbeløb, mens for meget betalt

afgift tilbagebetales. Opgørelse og afgiftsbeløb indsendes til statsskattedirektoratet.

Kontantordninger i pengeinstitutter omfatter et stort antal konti, hvor rentetilskrivningen ofte er af forholdsvis beskeden størrelse. For disse konti har man af praktiske grunde foreslået, at pengeinstituttet i stedet for en ordning med a conto betalinger kan vælge hvert år i december måned at indbetale en endelig afgift for den forudgående 12 måneders periode (1. december-30. november).

Realrenteafgiften skønnes i 1984 at give et provenu på mellem 4 og 4½ mia kr. Hertil kommer et provenu for Den sociale Pensionsfond på ca. 1 mia kr. Der er imidlertid knyttet stor usikkerhed til skønnet over afgiftsgrundlaget og afgiftssatsen og dermed også til skønnet over størrelsen af det forventede provenu.

Endnu større usikkerhed er der knyttet til provenuskønnet for de efterfølgende afgiftsår. Med dette forbehold skønnes provenuet for 1985 at blive 7-7½ mia kr. ekskl. 1¼ mia kr. for Den sociale Pensionsfond. For 1986 skønnes provenuet at blive 9-10 mia kr., ekskl. 2¼ mia kr. for Den sociale Pensionsfond.

Lovforslaget vil medføre en vis meradministration. Dette gælder såvel for de berørte forsikringsselskaber, pensionskasser og pengeinstitutter m.v. samt for skattedepartementet og statsskattedirektoratet.

Jeg skal med disse ord anbefale lovforslaget til folketingets hurtige og velvillige behandling.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Hermed tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte:

Forslag til lov om registrering af fonde.
(Lovforslag nr. L 184).

Da vi den 4. marts i folketinget havde 1. behandling af de to lovforslag om fonde og erhvervsdrivende fonde, blev der fra flere sider udtrykt tvivl om, hvorvidt det ville være muligt for folketinget at nå at gennemarbejde de to lovforslag i denne samling. Det blev derfor foreslået, at man i stedet koncentrerede sig om at gennemføre en lov om registrering af alle fonde. Jeg gav udtryk for, at jeg delte denne tvivl, fordi jeg mente, at det var nødvendigt nøje at overveje indholdet af de to lovforslag i lyset af de udtalelser om